

Samrådsredogörelse

Prioriterade åtgärder för ett
robust elsystem 2035

Uniper presenterade vid ett seminarium den 6 maj 2026 en samrådsversion av en rapport med titeln *Prioriterade åtgärder för ett robust elsystem 2035*.

De förslag och synpunkter från politiker, energibranschen och industrin som kom in under samrådsperioden presenteras i detta dokument tillsammans med våra svar.

Elbehov och prisutveckling

De synpunkter som inkommit handlar om att fokus bör vara på att öka elanvändningen samt att rapporten kan tolkas som att Sverige inte behöver mer elproduktion.

Sverige har i dag ett betydande överskott av elproduktion på årsbasis och det är avgörande att få i gång en ökad elanvändning, både för att öka Sveriges konkurrenskraft och för att minska växthusgasutsläppen. Vi ser tydliga tecken på att elanvändningen kommer att öka de kommande åren. Samtidigt behöver inte produktion och användning vara exakt i balans för att elpriserna ska stiga. Eftersom prisnivåerna i kontinentala Europa är högre kommer fortsatt export, ökad överföringskapacitet mellan svenska elområden och växande elanvändning – särskilt i norra Sverige – sannolikt att leda till högre elpriser.

I en tidigare figur i rapporten illustrerades att elbehovet inte skulle överstiga 170 TWh till 2035, vilket motsvarar dagens produktionsnivå. Figuren syftade dock enbart till att visa hur elanvändningen fördelas mellan olika sektorer, inte att visa på Unipers bästa gissning för var elproduktionen kommer att vara 2035. I den uppdaterade rapporten har detta ersatts med en högre användningsnivå, för att undvika att signalera att inga ytterligare åtgärder krävs för att främja ytterligare elproduktion. Vi är övertygade om att sådana åtgärder behövs.

Vattenkraft

De synpunkter som inkommit handlar främst om att vi inte belyser möjligheten att öka effektuttaget inom befintlig vattenkraft.

Vi bedömer praktiskt sett att kapaciteten i svensk vattenkraft kan öka med runt 10–15 procent jämfört med dagens installerade kapacitet. Detta är ett betydande tillskott och lyfts tydligare i den uppdaterade rapporten. Potentialen är dock starkt beroende av pågående omprövning av miljövillkor, där visserligen omfattande ändringar av regelverket nu har genomförts men där konsekvenserna fortfarande är svårbedömda. Geografiskt finns den största potentialen i norra Sverige, medan risken för effektbrist främst är en utmaning i södra Sverige.

Kraftvärme

De synpunkter som inkommit handlar om att rapporten inte lyfter möjligheten att bygga ut kraftvärmekapaciteten.

Potentialen att bygga ut kraftvärmekapaciteten är beroende av incitament för lokal, behovsnära och flexibel elproduktion. Detta behandlas inom åtgärdsområdet för försörjningstrygghet.

Landbaserad vindkraft

De synpunkter som inkommit handlar om att mer landbaserad vindkraft inte kommer accepteras och att det inte löser de utmaningar som finns i dagens elsystem.

Trots utmaningar kring lokal acceptans är potentialen för ytterligare utbyggnad av landbaserad vindkraft stor. Hänsyn till närboende och natur är centralt, och de ersättningsmodeller som beslutats kan öka acceptansen på några års sikt.

Mer landbaserad vindkraft skulle ge fortsatt volatila elpriser, men förslagen som rör prissäkring kommer minska påverkan på elanvändarna. Därtill innebär förslagen som rör ökad försörjningstrygghet att utmaningarna att hantera alla systemdriftstillstånd och behoven av elberedskap kan mötas.

Datacenter och elanvändning som styrmedel

De synpunkter som inkommit handlar om att datacenteraktörer behöver ha krav på sig och att en skattesänkning inte är prioriterad. Andra synpunkter resonerar kring varför datacenter ska ha andra krav på sig än annan industri.

Rapporten lyfter fram utbyggnaden av datacenter i Sverige som en möjlig drivkraft för fortsatt utveckling av elsystemet. Det centrala i förslaget är att hitta incitament för hur datacenter kan bidra till en utveckling av elsystemet och främja investeringar i elproduktion och då även i teknologier som inte är konkurrenskraftiga idag. En möjlig åtgärd skulle kunna vara sänkt energiskatt på el, men det kan också handla om högre prioritering i fysisk planering eller företräde i anslutningsköer. Förslaget om skattesänkning bygger på antagandet att ökade investeringar i datacenter och elproduktion skapar nya skatteintäkter som, åtminstone till en del, kan väga upp för kostnaderna.

Frågor gällande rapporten hänvisas till:

ola.soler@swe.uniper.energy

johan.adamsson@swe.uniper.energy

gustav.gidenstam@swe.uniper.energy